

Delavska Pravica

Glasi krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtrek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—. ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Za delavsko linijo

JSZ je edina zgradba, katero je ustanovil dr. Janez Evangelist Krek in ki je ostala v prvotnem duhu in smislu. Vse drugo je šlo, in sicer, ali se je popolnoma zrušilo ali pa je zatajilo prvotna načela. Prepričan sem, da bi se J. E. Krek, če bi vstal, z veseljem ustavil edino pri JSZ.

Načela JSZ so ista, kakor so bila ob njeni ustanovitvi. Borba za pravice delavca, da bi mogel živeti kot človek in to v duhovnem in materialnem smislu. V sedanji kapitalistični diktaturi je to nemogoče. Zato se bori JSZ poleg drugega za pravično združbo, ki bo zgrajena na večnoveljavnih resnicah Kristusovih. V tem boju pa JSZ ne pozna kompromisa. Priznava smer skupnosti vseh, ki izpovedujejo katolištvo. Toda ta skupnost ni brezpogojna. Če bi hotel kdo JSZ ovirati v njenem delovanju ali pa celo njeno delovanje preusmeriti v imenu te skupnosti, tedaj te skupnosti ne more priznavati. Kajti ravno to bi bilo proti katolištvu.

Za svoje delovanje potrebuje JSZ demokracijo, svobodo in neodvisnost. Če bi ji hotel kdo te bistvene predpogoje uničiti, ga ne bi in ga ne bo nikoli priznala.

Ni nič čudnega, da je JSZ doživela večkrat napade in sicer prav in samo zaradi tega, ker se drži brezpogojno teh načel. Včasih so JSZ davili v imenu politične discipline, včasih v imenu slovenstva, včasih v imenu integralnega krščanstva in slično. Vsakokrat pa smo zaradi tega, kadar in če je branila svojo svobodo in pravico, da gre s proletariatom skupaj v isti fronti in da deli z njim isto usodo, pa naj bo vesela ali pa žalostna. Z eno besedo: JSZ preganjajo in jo hočejo uničiti zaradi njene brezpogojne delavske linije. Vsi ti so v službi kapitalizma, pa četudi nastopajo pod še tako vzvišenimi zastavami.

Po naših skupinah se sedaj vrše občni zbori. Na teh občnih zbiorih se postavljajo člani vodstva skupin, obenem pa volijo delegate za občni zbor JSZ. Torej ti delegate bodo odločali, kakšno naj bo vodstvo JSZ v bodoče. Nasprotniki delavske linije v JSZ se bodo hoteli, če bo le šlo, uveljaviti v skupinah in po njih v JSZ sami. Dobro jih poznamo. Da bi dosegli svoj namen, se ne bodo ustrašili prav nobenih sredstev.

Vse tovariše in tovarišice na to opozarjamo, in sicer zaradi tega, da se pripravijo. Če bi kdo le količkar okleval ali hotel delati kompromise, ta ni niti za vodstvo niti za delegata. Na ta mesta morajo tovariši, ki so brezpogojni pripadniki delavske linije.

Naši nasprotniki imajo na razpolago tisk in druga sredstva. Vsega tega se poslužujejo, da blate JSZ in da bi obenem vzbudili v ljudeh prepričanje, da delavstvo obrača hrbet JSZ in da vse naravnost dere k njim. Kdor dobro pozna razmere, ve, da je vse to le dobro preračunjen trik, da bi delavstvo prevarili. Iz enega ozira se JSZ celo veseli tega. Bodo njeni člani imeli saj priliko, da javno in v boju dokažejo, ali je JSZ organizacija zavednih in neuklonljivih borcev, ki nikdar ne poznajo oklevanja, ali pa je organizacija, za kakršno jo njeni nasprotniki razkričavajo, da so njeni člani brez vsake iniciative in le backi.

Dosedaj je delavska linija JSZ še vsakokrat sijajno odbila vse napade. Naša naloga je, da bo tako tudi v bodoče. Vedno se zavedajmo, da smo delavci, da je bila JSZ v prvi vrsti ustanovljena za delavstvo in da mora ostati delavska tudi v bodoče.

Ni dovolj, da samo redno plačujete članarino, marveč je treba, da tudi aktivno sodelujete v strokovni organizaciji.

Za večjo zaščito delavskih plač in svobodo združevanja

Kongres Delav. zbornic v Belgradu

V dneh 26. in 27. januarja 1936 je sklicalo centralno tajništvo delavskih zbornic v Belgradu šesti redni kongres vseh delavskih zbornic v državi. Kongres je imel predvsem nalogo podčrtati ona vprašanja, ki so v pogledu socialnopolitične zaščite delavstva in nameščenstva nujno potrebna, da se rešijo. Da se je delo na kongresu samem kar bolj olajšalo, so se pred kongresom vršile ankete posameznih strok. Tako se je v četrtek, dne 23. januarja, vršila anketa za hišno-gospodinj-ske posle, v petek, dne 24. januarja, za tekstilno delavstvo, v soboto, dne 25. januarja, pa za rudarje. Poročilo o delu teh anket bomo prinesli v prihodnji številki »Delavske Pravice«.

Kongresa se je udeležilo 150 delegatov, ki so jih poslale delavske zbornice. Kongres je otvoril centralni tajnik delavskih zbornic Živko Topalovič. Uvodoma je podčrtaval važnost anket, ki so se vršile pred kongresom, posebno ankete tekstilnega delavstva, ki je s svojimi statističnimi študijami in gradivom doprinesla velik korak naprej v delu za izboljšanje razmer, ki vladajo v tej industriji.

Položaj delavstva, z ozirom na veliko brezposelnost, je vedno težji. Statistični podatki sicer kažejo v številkah nekoliko večjo zaposlitev, kar pa ni znak izboljšanja, ker je namreč procent delavcev napram prejšnjim letom tudi porastel. — Izseljenštvo je popolnoma ukinjeno. Ni nikakega odtoka delovne sile. Še celo več. Delavci, ki so pred leti odšli v Francijo in v druge evropske države, se vračajo, ker je tudi v teh državah nastopila brezposelnost. Treba bo povečati sredstva za brezposelne podpore in izvesti brezposelno zavarovanje, ki bo odgovarjalo potrebam in razmeram časa.

Sankcije proti Italiji so v tej obliki, kot se izvajajo, popolnoma pogrešene. Zaradi vojne Italija itak nima sredstev, da bi mogla nakupovati surovine na tujih tržiščih. Saj še Avstrija, ki se ni izjavila za sankcije, izgublja naročila iz Italije. Sankcije bi bile učinkovite samo tedaj, če bi se izvajale na petrolej in bencin. Kajti v tem trenutku, ako Italija ne dobi bencina, je v Abesiniji tudi vojne konec.

Kongres je dalje razpravljal o pravici združevanja, ki se mora še bolj zaščititi. Vse to je bilo po daljših predpripravih pripravljeno in povedano v posebnih referatih na kongresu.

Nato pozdravi dr. Topalovič delegate, ki so prišli na kongres, posebno pa predstavnike državnih oblasti, ki so bili zastopani iz vseh ministrstev in raznih gospodarskih organizacij.

Pri volitvi predsedstva kongresa je bil izvoljen kot prvi predsednik Stark iz Zagreba, za drugega pa Sedej iz Ljubljane. Predsednik je nato prevzel svoje mesto in sporočil kongresu, da centralni tajnik delavskih zbornic, Živko Topalovič, odlaga mesto centralnega tajnika. Seja centralnega tajništva, ki se je vršila 25. t. m., je to vest vzela na znanje in bo začasno vodil posle Bogdan Krekič.

Nato je prvi poročal o brezposelnosti, pomoči brezposelnim in o zavarovanju tajnik sarajevske Delavske zbornice Jova Jakšič, ki je predložil verno sliko gospodarskega položaja našega delavstva. Poprečna dnevna zavarovana plača še vedno pada. Brezposelnost raste. — To dokazuje, da se je od leta 1930 povečalo število prebivalcev za en milijon, med katerimi je velik del delavcev. Ti ne

morejo nikamor in zato toliko bolj pritiskajo v tovarne. Ta val bi mogli deloma zavreti samo z javnimi deli. V naši državi so, ne samo iz tega, marveč tudi iz gospodarskega vidika, javna dela zelo važna.

Poleg javnih del je pri pobijanju brezposelnosti važno tudi skrajšanje delovnega časa. Tu, ne da bi napredovali, celo nazadujemo. Pomoč brezposelnim je popolnoma nezadostna. Sredstva, ki se zbirajo proti brezposelnosti, so veliko premajhna. Treba bi bilo, da se poveča prispevek za borzo dela od 5 na 10 par dnevno, kakor tudi, da bi se pritegnili železničarji, ki jih je okrog 80.000, plačevanju prispevka za borzo dela. Poleg tega pa bi bilo treba urediti točno plačevanje prispevkov pri rudarjih, katerih je okrog 40.000.

Dobili smo novo uredbo o dajanju brezposelnih podpor. Ta je v veliki meri sistem dajanja brezposelnih podpor še poslabšala. Naša zahteva je, da ta uredba ne stopi v veljavo in se naj v sporazumu s prizadetimi faktorji popravi.

Predlogi, ki so bili k referatu stavljeni, bodo objavljeni skupno z vsem ostalim gradivom in resolucijami, ki jih je kongres sprejel.

Kot drugi je poročal tajnik Delavske zbornice iz Ljubljane, Filip Uratnik, o potrebi zaščite delavskih plač. Referent je v svojem govoru analiziral potrebno zaščito delavske plače, ki mora sloveti na načelu eksistenčnega minimuma. Plače, ki se plačujejo v nekaterih tekstilnih in drugih industrijah, nujno zahtevajo, da se to strašno izražanje delovne sile prepreči. Drugo, kar je poudarjal v referatu, je važno, da se mora doseči izboljšanje socialne zakonodaje v tem smislu, da se omogoči sprejem oziroma sklepanje tarifnih pogodb za vso stroko ene ali več pokrajin.

Luka Pavičević, tajnik belgrajske delavske zbornice, je v svojem referatu pravico združevanja delavcev zelo značilno označil. Dejal je: Kolikor časa bo država ovirala in preprečevala združevanje delavcev, toliko časa bodo cvetele ilegalne organizacije. Dokler država ne bo dala svobode tiska, se bo morala boriti proti ilegalnemu tisku. Zahteval je, da se dá polna pravica združevanja in pravica do stavke.

O samoupravah socialnopolitičnih delavskih ustanov je poročal referent Bogdan Krekič. Jedro njegovega referata je bilo, da naj delavske ustanove vodi delavstvo samo brez kakih tujih političnih vplivov in naj se zato vse socialnopolitične institucije izvedejo svobodne volitve. Le tako je namreč mogoče, da pride delavstvo do veljave, kakor tudi zaupanja v te institucije. Da je danes toliko kritike in sovraštva proti SUZOR-u, je velik vzrok v tem, ker delavstvo ni imelo nobene pravice, da bi odločalo o usodi te ustanove.

Popoldne se je vršila diskuzija, v kateri so posamezni govorniki opisali razmere, ki vladajo v posameznih pokrajinah. Po diskuziji so se izvolile posamezne komisije, ki so se določile, da izdelajo resolucije k posameznim referatom.

Pred volitvami teh komisij pa je g. Kosem iz Ljubljane kot zastopnik Narodnega kluba izjavil, da ne gredo v komisije in sicer iz protesta, ker se ni sklicala anketa tudi za pomorsko delavstvo in da se zapostavlja splitska zbornica.

Nato je odgovoril dr. Topalovič, ki je izjavil, da so dobili nebroj zahtev tako od strani delavstva in strokovnih organizacij, naj se splitska

Volitve delav. obratnih zaupnikov

Kroni

V soboto so bile volitve del. obratnih zaupnikov v Jugočeski in Jugobruni. Izid je bil sledeč: Jugočeska: beli 6 zaupnikov, rdeči 9, plavi 1 (lani: beli 6, rdeči 6, plavi 3). — Jugobruna: beli 5, rdeči 10, plavi 1 (lani: rdeči 13, plavi 3). Skupno bo imela Jugoslovanska strokovna zveza letos v Kranju 20 zaupnikov proti lanskim 9, kar pomeni nad 100 odstoten napredek. Poleg zgoraj navedenih podjetij ima JSZ svoje zaupnike še v Tiškovnem društvu (1), pri Zabretu v Britofu (2), v Intexu (3) in v »Standardu« v Kranju (3). Kljub temu, da se mora JSZ v Kranju boriti z velikimi težavami in nasprotovanjem od vseh strani, je letošnji volivni rezultat najboljši dokaz o njeni delavnosti in pravem potu, po katerem hodi. Ljudi iz katoliških vrst, ki jim je delovanje JSZ na poti, bo gotovo zanimalo, kako lepe sadove rodi njihov boj proti marksizmu (ki ga pa, žal, vidijo le v naših vrstah). Pri zadnjih volitvah smo opazili, da so celo nekateri člani prosvetnih društev agitirali in glasovali za marksiste. Tu bi bilo zelo hvaležno polje za udeleževanje razbijačev slovenskega krščanskega delavstva. Zavednemu kršč. delavstvu, ki se ne straši nasprotovanja in terorja od nobene strani, pa za to vsa čast!

Jesenice

V soboto, 25. januarja, so se izvršile volitve obratnih zaupnikov pri KID, ki so potekle mirno in dostojanstveno, kot se spodobi za delavstvo. To znači, da se delavstvo zaveda časov, ki nam prihajajo nasproti. Rezultati volitev so skoraj isti kot lansko leto. NSZ je pridobila enega zaupnika z ostankom 35 (količnik 84) in to po zaslugi nesloge v marksističnem taboru. Volivnih upravičencev je bilo 1442, glasovalo je pa 1349, v procentih 93,5. Neveljavnih je bilo 27 glasov. Lista SMRJ (Česlenci) je dobila 269 glasov in 3 zaupnike; JSZ (Arnež) 337 glasov in 4 zaupnike; NSZ (Zupan) 287 glasov in 4 zaupnike in lista vsega delavstva (Perko) 450 glasov in 5 zaupnikov. Upajmo, da bodo izvoljeni zaupniki imeli pred očmi blagor vsega delavstva na Jesenicah, da bodo našli kljub raznim svetovnim nazorom pravo in složno pot, ne da bi trpela skupnost delavstva.

Javornik

Preteklo soboto 25. januarja so se izvršile pri nas volitve obratnih zaupnikov. Udeležba je bila polnoštevilna. Posamezne kandidatne liste so dobile sledeče število glasov: I. lista SMRJ (socialisti) 423 (390), II. lista JSZ 186 (154), III. lista nar. socialisti 159 (97). Številke v oklepajih so lanske. Na posamezne liste odpade sledeče število zaupnikov: socialisti 7 (7), krščanski socialisti 3 (3), nar. socialisti 3 (1). Zakaj so nar. socialisti toliko porastli, ve danes vsak delavec pri KID. O tem prihodnjič. Tovariši volivci! Častno ste držali, leto za letom raste naša armada. Naše pošteno in nesebično delo rodi uspehe. Ponosni smo lahko na številko pri volitvah. Kar tako naprej do zmage krščanskega socializma!

Kamnik

V soboto, dne 25. januarja, so se vršile v tovarni »Titan« volitve obrat. zaupnikov. Lista krščanskih socialistov je dobila 127 glasov, marksisti pa 108 glasov. Delavstvo je javno pokazalo, komu zaupa. — Tovariši! Disciplinirano in delavsko zavedno ste ta dan oddali svoje glasove kandidatom-zaupnikom, kateri dajejo jamstvo, da bodo neustrašeno in dosledno vselej in povsod za-

zbornica razpusti, ker jih je od 80 izvoljenih delegatov 53 odložilo mandate.

V ponedeljek, dne 27. januarja dopoldne, so nato delale komisije, popoldne pa so se nadaljevali razgovori.

Komisije so predložile resolucije, ki so bile prečitane in odobrene. Nato je zvečer ob 19 po kratkem nagovoru centralnega tajnika Topaloviča predsednik Štark kongres zaključil.

Gradivo za kongres je bilo tokrat precej dobro pripravljeno. Posebno za tekstilno industrijo. Zaradi pomanjkanja prostora ne moremo danes o kongresu več poročati, pač pa bomo skušali posamezne referate vsaj v izvlečku priobčiti, kakor tudi sklepe in resolucije.

stopali Vaše interese ter se borili za izboljšanje našega delavskega položaja. Dovolj zavednosti je v Vas, da niste nasledili raznim obljubam in besedičenju ljudi, ki so vse prej kakor delavsko zavedni in ki jim je interes celote deveta briga. Kakor ste se držali ob volitvah, vztrajajte še naprej, kadar se gre za našo delavsko stvar. Zaupnike in organizacijo sodite samo po njih delu, ne pa po obljubah in besedah, pa bo kmalu zasijalo sonce lepših dni. Skupno v boj z geslom: »Vsi za enega, eden za vse!«

Tržič

V soboto, dne 10. januarja, so se vršile volitve obratnih zaupnikov v tovarni lesne lepene, podjetja »Charles Moline« na Slapu. Predlagana je bila samo lista JSZ, ki je bila soglasno sprejeta. Volitve so se izvršile po skrajšanem volivnem postopku pod vodstvom tov. J. Jermana v najlepšem redu. Pred dvema letoma smo se pri nas prvič poslužili te zakonito nam priznane pravice. In to takrat na pobudo Cirila Zupana, predsednika tržiške skupine JSZ. Pozneje smo se z nekaj izjemami vsi organizirali v JSZ. Za posledico tega beležimo danes že precejšnje izboljšanje razmer v naši papirnici. Stanovska zavest in strokovna izobrazba sta se med nami poglobili. Zato: Bog daj naši JSZ še mnogo takih požrtvovalnih in agilnih organizatorjev kakor je predsednik naše tržiške skupine, pa bomo kmalu imeli pod našo zastavo obratne zaupnike vseh obratov širom po Sloveniji in vse katoliško in slovensko misleče delavstvo.

Duplica

Tovariši! Tovarišice! Pri volitvah delavskih obratnih zaupnikov ste pokazali svojo zavednost in svojo zrelost. Ne meneč se za ničevno besedičenje nasprotnikov ste šli pogumno na volišče za zaupnike, ki uživajo vaše zaupanje. Popolnoma svobodno ste oddali svoje glasove zaupnikom, ki razumevajo vaše težnje in zahteve ter bodo te vedno in povsod odločno zagovarjali. Vedno se z zaupanjem obračajte nanje za intervencijo ali za nasvet. Pokazala se je tudi »premoč« ostalih ter je nekaterim to zelo neljubo. Ljuta je sodb, če delavstvo sodi! Naša lista je dobila štiri zaupnike, marksisti pa dva. Tovariši -ce! Naj vas ta zavednost in disciplina diči še nadalje, kadar gre za našo, za delavsko stvar. Na prvi seji zaupnikov je bil izvoljen za starešino naš tov. Mavricij Borc, za tajnico pa borbena naša tov. Ivanka Mihelin. S tem je tudi zadoščeno vsem klevetam in podtikanjem nekaterih!

Slatina Radenci

Kakor povsod drugod, smo tudi v tukajšnjem podjetju izvolili 6 zaupnikov za tekoče leto. Volitev se je delavstvo udeležilo skoro polnoštevilno, kar je znak, da se delavstvo dobro zaveda svojih pravic, katere mu po zakonu pripadajo. Vložena je bila samo lista Jugoslovanske strokovne zveze. Tako da so volitve prav za prav odpadle. Pri volitvah je bil navzoč tudi zastopnik ekspoziture JSZ iz Maribora, ki je po volitvah orisal važnost obratnih zaupnikov kakor tudi njih dolžnosti napram podjetju in delavstvu. Delavcem pa je tudi razložil, kako se morajo ti vesti napram svojim zaupnikom, jim zaupati, biti napram njim odkritosrčen in jim s složnostjo olajšati njih težke naloge, ki jih morajo vršiti in ki so jih sprejeli nase. Občni zbor skupine se zaradi nekega nesporazuma ni mogel vršiti, kakor je bilo namenovano. Pač pa se bo vršil meseca februarja. Vse članstvo bo pravočasno obveščeno.

Slovenska Bistrica

Obratne zaupnike smo si izvolili tako v kamnolomu kakor tudi v tovarni bučnega olja Stieger. V vsakem podjetju se je volilo po tri zaupnike. Ker je bila vložena samo naša lista, je glasovanje odpadlo in so se proglasili kandidati na naši listi za izvoljene.

Škofja Loka

Za zgled nam vsem! Dne 13. januarja so se sestali novoizvoljeni borci za delavske pravice, zaupniki v tovarni »Šešir«, Škofja Loka, da se konstituirajo. Sejo je otvoril in vodil tov. predsednik volivnega odbora Pintar. Zapisnik je vodil tov. Sever, podjetje je zastopal gospod Šega Franc. Na

Drobne vesti

Narodna skupščina se je sestala pretekli teden. Razpravljalni ima o proračunu za l. 1936/37 in o več drugih važnih zakonih (zadružni, trgovinski, zakon o prekrških itd.). Vršile so se tri seje, a pri vseh je opozicija tako razgrajala, da se sploh ni prešlo preko zapisnikov na dnevni red. Opozicija je zlasti ogorčena na predsednika skupščine Ciriča, ki ga je ona izvolila, a je sedaj pristopil v vladno JRZ. Seje so odgodene do 3. februarja.

Izvenparlamentarna opozicija, to so srbski demokraci, zemljoradniki in mačkovi ter samostojni demokrati, se skuša sporazumeti na nek osnoven program. Imeli so že več sestankov, a zadnje štiri mesece delo kar počiva. Te dni bi se imel sestati delovni odbor vseh skupin, a je spet prišlo nekaj navzkriž in sestanek je bil odložen. Menda zahteva dr. Maček, da se najprej sporazumeta srbski stranki med seboj.

Razprava o krizi lesne industrije se je vršila preteklo nedeljo v Ljubljani. Prišla sta minister za gozdove Jankovič in gradbeni minister Kožulj kot zastopnik trgov. ministra. Navzoči so bili številni zastopniki lesnih podjetij, zbornice itd. Vsi so prikazali strašne posledice sankcij, ki groze zlasti v Sloveniji pognati v popolno bedo več deset tisoč lesnih delavcev. Nekateri so hoteli brenkati tudi na politične strune, češ da je prav sedanja vlada kriva grozečemu zlu. Po večini so bili to gospodje iz JNS. Zastopnik Delavske zbornice je zahteval, naj se vnese v novi državni proračun zadostna vsota za podpiranje delavcev, ki bi ostali brez dela. Ministri so zlasti poudarjali, da bo imela Slovenija v tekočem letu dosti javnih del in bo mnogo delavcev dobilo dela.

Dolžne so naši državi: Nemčija 436 milijonov, Italija 176,7 milijonov, Turčija 1,29 milijonov, Bolgarija pa 198.000 Din.

120 rudarjev v Stanovskem pri Poljčanah je stopilo v stavko.

Angleški kralj Jurij V. je umrl. Kralj je bil 25 let. Bil je demokratičen vladar in je spoštoval ustavo ter parlament. Novi kralj Edvard VIII. je star 41 let.

Lavalova vlada v Franciji je odstopila. Vrgli so jo radikalni socialisti. Novo vlado je sestavil senator Sarraut, radikal. Zunanji minister je Flamin, ki Italijanom, zlasti pa fašizmu, ni naklonjen. Če bo vlada imela večino v parlamentu, bo izvedla volitve. Desničarske stranke, fašisti in velekapital že vpijejo, da je »domovina« v nevarnosti.

Svet Društva narodov je zasedal v Ženevi. Anglija je sporočila Svetu dogovore za primer zapleta z Italijo. Anglija, Francija, Jugoslavija, Grčija in Turčija pa so se nadalje dogovorile za medsebojno pomoč. — Poravnal se je spor med senatom in komisarjem DN v Gdansk. Poravnal je tudi spor med Rusijo in Urugvajem. Vendar ostanejo diplomatski odnosi prekinjeni. — Tehnični odbor za izvedbo petrolejskih sankcij bo pripravil vse potrebno. — Ugotovilo se bo, kakšen vpliv imajo sankcije na Italijo.

»Vojna v vzhodni Afriki traja dalje,« je dožal odbor trinajstoričev v Ženevi. Italijani so zlo-mili abesinski odpor na južni fronti, kjer lahko uporabljajo tanke, avtomobile in letala. Na severni fronti pa se je vnela krvava bitka in so Abesinci razbili italijanske čete ter zaplenili 20 topov, okoli 200 strojníc in več tisoč pušk in nekaj ton municije. Italijani tega seve ne priznavajo.

predlog tov. Severja je bil soglasno izvoljen za starešino tov. Logonder Franc, za tajnika pa tov. Polene Leopold. Po končani seji so posamezni tovariši poudarjali, da je treba iti roko v roki z delavstvom in se boriti za boljši socialni položaj. Imena novoizvoljenih tovarišev zaupnikov so nam porok, da korakamo naprej. Vzemimo pa jih tudi za zgled in jim skušajmo biti enaki. Naprej v borbi za življenje!

P. J.

Guštanj

Volitve delavskih obratnih zaupnikov pri nas so izvršene. Od 254 volilcev jih je volilo 191, in sicer so dobili marksisti 159 glasov, naša strokovna skupina kovinarjev pa 31. Tako so dobili marksisti pet zaupnikov, mi pa enega. Od naših je izvoljen tov. Kokalj Ivan. Nekaj let že nismo imeli nobenega obratnega zaupnika. Letos pa smo zopet prodrli. Za razmere, v katerih se nahajamo, je to lep uspeh. Hvala vam, tovariši, za zaupanje in korajžo!

Uredba o sanaciji Bratovske skladnice se je pričela izvajati

V minulem tednu je 82 rud. upokoencev, ki so bili upokojeni z zelo nizkimi pokojninami po letu 1925., in ki so dosedaj prejeli doklado Pokojn. pokraj. sklada za rudarje, prejelo sledeči odlok: Glavna bratovska skladnica v Ljubljani. — Ljubljana, dne 13. 1. 1936. — V smislu naloga Rudarskega glavarstva z dne 7. 1. 1936, št. 113, izdanega na temelju rešenja ministrstva za šume in rudnike z dne 18. 10. 1935, R. št. 14976-35, ki pravi, da imajo pravico do doklad k pokojninam v smislu člena 9 pravilnika za izvrševanje uredbe o ustanovitvi osrednjega sklada za sanacijo bratovskih skladnic samo one osebe, ki so našteje v § 1 zakona o Pokrajinskem pokojninskem skladu za Slovenijo z dne 19. 2. 1922, ne pa tudi novi upokoenci, ki so bili upokojeni po 1. januarju 1925 na temelju enotnih pravil bratovske skladnice s 1. 12. 1924, R. št. 11324, se izplačevanje doklade k Vaši pokojnini, ki znaša za Vas in za Vašo rodbino 552 Din na mesec, ustavi z 31. januarjem 1936. Zoper to odločbo je dopustna pritožba na razsodišče rudarskega zavarovanja v Ljubljani in to v 3 mesecih po njeni vročitvi. Tožba je kolka prosta. Vložiti jo je v dveh izvodih. Srečno! Upravnik: Dular. Predsednik: Skubec.

Uredba, ki je izšla v Službenem listu 29. maja 1935, je v členu 9 predpisala, da preide premoženje Pokr. pokoj. sklada za Slovenijo k Glavni brat. skladnici. Člen 10. te uredbe pa predpisuje, da minister rud in šum v sporazumu z ministrom soc. politike predpiše kriteje za omenjeni sklad, in po dohodkih v letu 1934 poseben prispevek, ki se pobira od celotne prodaje premoga in briketov iz rudnikov v dravski banovini.

Pravilnik, izdan na podlagi čl. 10. navedene uredbe, pa se glasi v čl. 9: Za obveznosti pokrajinskega pokojninskega sklada za Slovenijo v smislu čl. 9. in 10. uredbe se smatrajo doklade, do katerih imajo pravico osebe, našteje v § 1. zakona o pokrajinskem pokojn. skladu za Slovenijo z dne 9. febr. 1922 le one osebe, ki so bile upokojene pred 1. januarjem 1925. Nadalje predvideva čl. 10., da se ima po občinskih upravah ugotoviti znesek prejemanja prispevkov upokoencev in da ima osrednji sklad za sanacijo brat. sklad, pokrivati primanjkljaj za pokrajinski pok. sklad.

Kako stoji stanje tega sklada in koliko je v l. 1935. manj prišlo po tej uredbi dohodkov, je razvidno iz sledečega: V l. 1934. je bil dohod tri milijone šest sto tisoč dinarjev. Glavna bratovska skladnica pa bo na podlagi uredbe in pravilnika o sanaciji prejela vnaprej le en milijon sto tisoč dinarjev, torej dva in pol milijona manj nego je po prejšnjem bil donos dohodkov v ta sklad.

Samo po sebi je umevno, da nadzorna rudarska oblast, kateri je uprava sklada po uredbi določena v upravljanje, išče sedaj ta primanjkljaj, kjer ve in zna. Naša »Del. Pravica« je že ob početku, ko je izšla ta uredba in pravilnik, obsojala tako početke sanacije brat. skladnice. Ta uredba je stanje upokoencev in sploh vse uprave za dohodke le poslabšala, ne pa izboljšala.

Da nazorno pokažemo, kako so ti, katerim je bila z gornjim odlokom odvzeta doklada, prizadeži, naj služi sledeč primer. Z odvzetjem doklade 552 Din po novem pravilniku ima družinski oče 11 otrok beri in piši 94.25 Din prave pokojnine. Za stanovanje in luč plača mesečno 45 Din. Ostane torej za preživljanje 13 članske družine še 49.25 Din na mesec. Ta družinski oče pa je vedno bolan in nesposoben za vsako delo. Radi tega je bil upokojen z malimi leti zaposlitve kot rudar. Starost njegovih otrok se giblje od 9 mesecev do 16 let. Prav gotovo nastane vprašanje, kako naj ta družina z odvzetjem sedanjih doklad vendar živi? Apeliramo na rudarsko oblast, da se takim in enakim odvzeta doklada vrne in išče sredstva pri osrednji upravi sklada za sanacijo na podlagi predpisane uredbe in pravilnika. Ali naj cele družine upokojenih rudarjev živijo le obine, katerih proračuni se vsako leto krajšajo in znižujejo? Apeliramo pa tudi na pristojne ministre, da se vendar enkrat uzakoni predlog Delavske zbornice o sanaciji brat. sklad., kateri čaka že dolgo na to in predvideva sigurnost sanacije te skladnice. Prosimo pa tudi g. bana, da se za obupno stanje rudarskega zavarovanja pri vseh prizadežih zavzame, da se končno reši glad in pomanjkanje rudarskih in plavžarskih upokoencev. — Upokojenec.

Strokovna poročila

Oblačilno delavstvo

Iz Skofje Loke. V nedeljo 19. januarja se je vršil 3. redni občni zbor str. skupine oblačilnega delavstva v Skofji Loki. Članstvo se ga je udeležilo v povoljnem številu. JSZ je zastopal tov. A. Marincšek in kot duh. vodja skupine g. kaplan V. Demšar. Občni zbor je bil izredno živahen in vseskozi stvaren. Odborniki so izčrpno poročali o delovanju skupine, nadzorni odbor pa je predlagal odboru razrešnico s pohvalo. Nato so bile volitve novega odbora. Na izvoljeni listi so bili kandidati v pretežni večini iz starega odbora, le mesta v odboru so zamenjana. V odbor se je pritegnilo tudi več novih članov, ki so kazali zanimanje za delo v skupini. Odbor je sledeči: Ramovš J., predsednik, Malovrh Alojz, podpreds., Sink Janko, tajnik I., Jenko Karol, tajnik II., Piškur Andrej, blag., Martelak Janez, gosp., Polenc Polde, prosv., Fojkar Anton, prosv. nam., Pirc Anton, Franko Marija, Dolinar Franc, odborniki. Nadzorni odbor: Bevk Henrik, Guzelj Nežka in Justin Antonija. Nato je tov. Marincšek povzel besedo in nam v vzpodbudnem govoru podal jasno sliko današnjih razmer, zlasti pa je podčrtal naše naloge in delo v bodoče. Za tem je podal naš g. kaplan Demšar članstvu in bodočemu odboru nekaj lepih misli k napredku skupine, pozival k medsebojni ljubezni ter nam v delu na strogo krščanskih načelih zagotovil lepe uspehe. Oba govornika sta bila nagrajena z burnim aplavzom. Z novo vero in zupanjem v zmago pravice naprej!

Rudarji

Zagorje. Ob priliki javnega zborovanja (JRZ) v Zagorju se je med sprejemanjem deputacij oglašala tudi deputacija naše skupine s predsednikom na čelu. Deputacija je g. min. dr. Kreku obrazložila vse težkoče, ki jih doživlja naš rudar. Obrazložila je krivično porazdelitev odjema našega premoga. Tudi težak položaj naše pokoj. blag. Br. skladnice se je pojasnilo. Gosp. minister je izjavil, da je vse svoje moči posvetil temu vprašanju, kakor tudi dr. Korošec. Obljubil je, da bo gledal, da v bodoče do znižanja naročil in redukcij ne bo prišlo. Dobili smo obvestilo, da je že interveniral na merodajnih mestih. Mi smo mu za to hvaležni, samo da bi imelo kaj uspeha. — Za nedeljo, dne 2. febr., sklicuje naša skupina širši članski sestanek ob 9 dop. v dvorani Zad. doma. Na dnevnem redu je obrazložitev spomenice min. dr. Kreku. Drugo važno poročilo bo o anketi, ki se je vršila v Belgradu o sanaciji rudarske pok. blag., o nesrečah v rudnikih in socialnem položaju rudarskega delavstva. Povabili smo našega zastopnika tov. Lešnika, ki je bil na rud. anketi. Z ozirom na važnost dnevnega reda vabimo vse člane, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. Vabimo tudi naše somišljenike! Vsak organiziran član naj pripelje s seboj enega novega, da bo videl in slišal pošteno in nesebično prizadevanje naše kršč. del. organizacije. Vabljeni tudi upokoenci! V nedeljo vsi na sestanek!

Crna-Koloin. Naša skupina vztrajno in dosledno gradi svojo delavsko stavbo. 16. januarja smo izvolili obratne zaupnike, v nedeljo, 26. januarja, je pa bil ustanovni občni zbor skupine. Udeležba članov je bila kljub slabemu vremenu zadovoljiva, lahko bi bila pa še boljša. JSZ je zastopal tov. Marincšek, ki je tudi govoril o pomenu in delovanju strokovne organizacije. Pri volitvah, ki so sledile njegovemu govoru, so bili izvoljeni tile voditelji skupine. V odbor: predsednik Franc Mali, podpredsednik Franc Žagar, tajnik in blagajnik Jože Senožetnik, namestnik Lovrene Kladnik, gospodar Valentin Ramšak, ostali odborniki Neža Spruk, Anton Spruk in Franc Pavlin. — V nadzorstvo: predsednik Karl Logar, Angela Piškernik in Anton Rak. Za delegata za občni zbor JSZ Franc Mali in Franc Juhant. Sami zavedni tovariši in tovarišice, za katere vemo, da ne bodo nikoli pozabili, da so delavci. Pri slučajnostih smo sklenili, da bomo vpeljali mesečne sestanke in da bomo izvolili tudi organizacijski zaupniški zbor, ki bo razdeljen po vseh vaseh. Ta bo v pomoč odboru in v veliko oporo pri njegovem težkem delu.

Tudi v podjetju se organizacija uveljavlja. Njen zastopnik je moral že večkrat intervenirati zaradi raznih nesporazumov ali kaj sličnega. Dosedaj je zastopnik v splošnem našel razumevanje pri vodstvu. Upamo, da bo tudi v bodoče. Kljub

temu se pa nekateri tovariši neučakljivi. Menijo, da ima organizacija tako moč, da se mora vse takoj izvršiti po njeni volji. Zastopnik JSZ je v svojem nedeljskem govoru dobro poudaril, da bo imela organizacija pri podjetju toliko moči in ugleda, kolikor si ga bo priborila. Torej taki tovariši naj pridejo rajši zraven pomagat in se naj zavedajo, da smo organizacija mi delavci sami.

Kovinarji

Jesenice. Po sklepu seje upravnega odbora z dne 5. januarja 1936 in zaupniškega zbora z dne 12. januarja 1936 se bo vršil v nedeljo, dne 2. februarja, v dvorani Krekovega doma na Jesenicah ob pol 10 dopoldne 9. redni občni zbor Strokovne skupine kovinarjev JSZ Jesenice z naslednjim dnevnim redom: 1. Overovljenje zapisnika zadnjega rednega letnega običnega zbora. 2. Poročilo upravnega odbora: a) podpredsednika, b) tajnika, c) blagajnika in d) predsednika. 3. Poročilo preglednikov in nadzorstva. 4. Poročilo zastopnika centralne JSZ. 5. Volitev novega odbora in nadzorstva. 6. Predlogi in slučajnosti. Članstvo se poziva, da se običnega zbora zanesljivo in v polnem številu udeleži. Član posameznik, opozarja se in zavedaj se, da je občni zbor najvišji forum organizacije, na katerem se polagajo računi preteklega in dajo smernice bodočega poslovnega leta. Naj te ne manjka na običnem zboru, kjer lahko navedeš vse, kar ti v odnosih organizacije prija ali kar te teži. Posluži se torej najvišjega foruma in zadoščen ti bo. Na svidenje torej v nedeljo, dne 2. februarja, ob pol 10 dopoldne v dvorani Krekovega doma. — Odbor.

Jesenice. Od pravnega zastopnika KID na Jesenicah, dr. J. Vovka, smo prejeli sledeče, kar priobčujemo: V Vašem listu je v številki 2. z dne 16. t. m., na strani 3. v tretjem stolpcu v rubriki »Kovinarje«, pod naslovom »Jesenice«, priobčeno poročilo, v katerem se v zvezi s smrtno nezgodo mladega delavca Emerika Iskra izrekajo težki očitki na naš naslov, kakor da smo opustili napravo predpisanih zaščitnih sredstev, ki bi bila Iskra obvarovala nezgode. Tudi so v poročilu nekatere trditve, ki ne odgovarjajo dejstvom, katerih priobčitev pa mora povzročiti napačno domnevo, da se predpisi inspektorja dela v pogledu zaščitnih naprav v našem podjetju ne upoštevajo. Z ozirom na to Vas pozivamo, da v smislu določb člena 26. m sledečih členov zakona o tisku objavite tale popravek:

Ni res, da bi bil Emerik Iskra »zapečatil« svojo smrtjo nepremišljeno izvedbo tovarniških naprav, ki se pri njih vse mogoče upošteva, samo delavčeva varnost ne. Nadalje ni res, da je »svoje čase inspektor dela pregledal in konstatiral pomanjkljivosti teh naprav, da so zaupniki izrazili svoje želje, a da je to ostalo vse na papirju«. Res pa je, da se je ponesrečil Emerik Iskra zaradi tega, ker je brez vednosti in naročila monterja Zupana Albina, kateremu je bil dodeljen, iz nepojasnjenih razlogov splezal po lestvici ob konstrukcijskem stebri do višine tirnice žerjava, kjer ni imel nobenega naročenega opravila, in ker se je tu med obračevanjem žerjava sklonil čez tirnico, tako da ga je žerjav pritisnil ob steber. Če bi se na kraju nezgode morala vršiti kaka dela, pri katerih bi varnost zaposlenih delavcev bila ogrožena po obratujočem žerjavu, bi žerjav seveda moral biti ustavljen in električni tok izklopljen. Res je nadalje, da so tovarniške naprave premišljeno izvedene in da se pri njih zaščitni predpisi zaradi varnosti zaposlenega delavstva v polni meri upoštevajo, ker so doslej še vse odredbe inspekcije dela, ki so bile izdane v zvezi z našimi tehničnimi napravami, brez ugovora bile izvršene in ker tudi iz lastne iniciative že pri projektiranju naprav vse predvidevamo, kar je po predpisih, po zdravi človeški pameti in po praktičnih izkušnjah v tem pogledu potrebno.

Iz centrale

V februarju in marcu naj vse strokovne skupine izvedejo redne letne obične zbornice. Skupine, ki bi želele, da jim pošljemo govornika, naj nam to sporoče. Po izvršenem običnem zboru prosimo, da nam skupine sporoče novo izvoljene odbore.

Skupinske blagajnike opozarjamo, da se točno ravna v pogledu nakazila članarine centrali po navodilih okrožnice opr. štev. 1970/35 od 22. nov. 1935.

† Janez Bogataj

Javornik, 25. jan.

Zapustil je ta svet in odšel v večnost član naše skupine Janez Bogataj. Nikdo ni pričakoval, najmanj pa on sam, da ne bo užival s svojim trudom in znojem pravkar zgrajene hišice. Vsi njegovi načrti, ki jih je imel, so pretrgani. Težka zavrtna bolezen, katero si je nakopal pri svojem težkem in vročem delu, ga je spravila v prezgodnji grob. Bil je mož, ki je trdno stal na katoliških načelih. Bil je skrben oče svojih mnogoštevilnih družini. Kako priljubljen in spoštovan je bil pri svojih sodelavcih in pri svojih predpostavljanih, je najbolj nazorno pokazal pogreb. Čeravno je bilo slabo vreme in je bil pogreb na delavnik, ga je na zadnji poti spremila ogromna množica. Domači pevci so pred hišo in na pokopališču zapeli žalostinke. Tovariši pa je ob odprtem grobu spregovorili v imenu delavstva, organiziranega v JSZ, nekaj besed v slovo. Marsikatero oko je bilo mokro ob pogledu na male otroke, ki so zgubili svojega skrbnega in dobrega očeta. Resnica je, takih očetov ni veliko.

Tovariši! Ko pišem danes te vrstice Tebi v spomin, vem, da si vso dobo težke neozdravljive bolezni mogel prenašati s tako železno vztrajnostjo le zaradi tega, ker si vedel, da v svojem življenju nisi nikomur delal krivic. Vdan v voljo Njega, brez katerega ne pade niti en las z glave, si se pripravil za pot v večnost. Odšel si od nas. Mi pa, ki smo ostali, hočemo biti to, kar si bil Ti. Po Tvojem zgledu bomo hodili. Rahla naj Ti bo domača gruda in Vsemogočni naj Ti da večno plačilo!

*

Zahvala. Za vse dokaze iskrenega sožalja ob izgubi našega dobrega očeta Janeza Bogataja izrekamo tem potom najpristržnejšo zahvalo. Zahvaljujemo se zastopnikom KID, g. Brumatu in Homovu, delovodjem KID, vodstvu in članom JSZ za častno spremstvo, pevcem za ganljive žalostinke, častiti duhovščini, vsem njegovim tovarišem in sodelavcem. Hvala za ganljivi govor. Prav tako veljaj zahvala godbi Krekovega prosvetnega društva za podporo, oziroma dar namesto udeležbe pri pogrebu. Vsem skupaj Bog plačaj stotero! — Žalujejoča rodbina Bogataj in sorodstvo na Koroški Beli.

Nameščenci

Po kakem načelu? Zasebni nameščenec nam toži, da ga vodstvo podjetja šikanira s tem, da mu naloži denarno kazen v primeru, ko se je boril za čisto pravično stvar. V prvem takem primeru se je uprl in šel v pisarno ter »šefu« izjavil: »Take kazni ne morem priznati, ker je proti službenemu razmerju po pogodbi.« Šef mu je odgovoril: »Kaj se to pravi, čne priznam« — sklep je sklep. Lahko dam Vašo pritožbo naprej, ako hočete, da bo še slabše.« Dalje pravi uslužbenec, da je njegovo podjetje v pristno »naših« rokah in da naj se nihče ne čudi, ako ne gre v organizacijo, kateri ne zupa in mu oni priporočajo. Resnica je, da se vedno pogosteje opaža, da gg. delodajalci prav nič ne tekmujejo med seboj, kdo bo pravičnejše ravnal z nameščenci, ampak so krepko združeni, da nas morejo enotno potiskati k tlom — zato je tudi nameščenec upravičen, da je organiziran.

IZ CENTRALE.

V soboto vsi člani naše nameščenške strokovne organizacije na občini zbor, ki se vrši ob pol 20. v prostorih JSZ.

Tekstilno delavstvo

Otiški vrh. Podjetnika tekstilne tovarne v Otiškem vrhu gospoda Ludovik Ornik in Aleksander Mitrovič sta ta mesec vsem svojim delavcem dala lepo novoletno darilo. Vsak delavec ali delavka je dobil zastonj blaga za eno zunanjo obleko. Delavstvo se s tem svojima delodajalcema javno zahvaljuje. Zahvaljuje pa se predvsem svoji organizaciji Jugoslovanski strokovni zvezi, ekspozituri v Mariboru, da je to darilo izposlovala. Zato vsi, ki ste še slepi in gluhi, spreglejte in prisluhnite ter bodite to, kar smo mi organizirani.

Otiški vrh. Ustanovni občini zbor »Strokovne skupine tekstiln. delavstva« se bo vršil v nedeljo,

Kot dobra gospodinja,
naredimo tudi mi
veliko čiščenje —
v naših skladiščih.
Vsled tega damo

20 %
popust

na

Vso zimsko blago.

MIKADO.

RAGLANE.

DAMŠKE ZIMSKE
PLAŠČE

BOY-BABY

20% popust je na originalne,
od tovarne predpisane cene.
ODLOČITE SE, DOKLER JE ŠE ZALOGA!

TIVAR OBLEKE

dne 2. februarja, ob 8 zjutraj v gostilni Jamnik. Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Poročilo zastopnika ekspoziture JSZ iz Maribora. 3. Volitev odbora, namestnikov in nadzorstva. 4. Predlogi, sklepi. 5. Slučajnosti. Tovariši in tovarišice! Vsi pridite na to zborovanje, točno zjutraj ob 8. Na točnost začetege dela vas kliče sirena tovarne, točnost udeležbe na svojih delavskih zborovanjih pa naj vam narekuje vaša delavska zavest in ponos.

Železničarji

Zalog. Kakor drugod po naši domovini, smo tudi mi, progovni delavci v Zalogu, dobili za novoletno darilo »brezplačen dopust« ali »počivanje«, kakor se na splošno danes tak dopust naziva. V januarju imamo zaposlitev celih 11 dni, od katerih zaslužka naj plačamo pokojnino, ki jo plačujemo tudi za dolga leta nazaj, davek, bolniško blagajno, Rdeči križ itd. Pri izplačilu bomo morali bržčas še nekaj doplačati, da zadostimo vsem našim obveznostim. Potem bomo pa naredili tako, kot je svetoval eden tukajšnjih predpostavljanih delavcu s številno družino: »Vzemite za svoje otroke proste vozovnice in jih pošljite po raznih, od domačega

kraja malo bolj oddaljenih krajih prosjačit, če vas je doma sram.« To je slika socialnega položaja progovnih delavcev pri nas v Zalogu in tudi drugod. Če je kdo v bednem in obupnem položaju, emo to mi. Že tako s tem borim zaslužkom, kadar smo delali vse dni v mesecu, komaj životarimo, sedaj pa so nam odvzeli še to možnost. Kako naj naše številne družine preskrbimo z vsem potrebnim, ko pa zaslužek še za enega ne zadošča, naj nam povedo merodajni činitelji! Mnogo korakov smo že podvzeli na vseh mogočih mestih, pa smo povsod naleteli samo na »potrpite, ni kredita«, ali pa na popolnoma gluha ušesa. Koliko časa bo šlo še tako, se sprašujemo? Začeti bomo morali hoditi drugo pot kot dosedaj, in sicer pot borbe ostalega delavstva, kajti naš delodajalec ni nič boljši kot so drugi. Naša rešitev je v samooobrambi in borbenosti nas samih. Na to pot bomo morali stopiti čimprej.

Mladinska zveza

Kranj. Naša MZ ponovi v nedeljo, 2. februarja, popoldne ob 4 v Ljudskem domu v Kranju lepo igro »Princeska in pastirček«. K predstavi naših najmlajših članov vabimo vse delavstvo iz Kranja in okolice.